

Izhaja
 1. in 16. vsakega mesca
 in velja s poštnino vred
 in v Mariboru z pošiljanjem
 na dom
 za celo leto . . . 2 fl.
 " pol " . . . 1 fl.
 " 1/4 " . . . — fl. 50 k.
 Brez poštnine in
 pošiljanja 1 fl. 80 k.
 Posamezni listi se dobijo
 pri knjigarju Novaku na
 velikem trgu za 8 k.

SLOVENSKI GOSPODAR.

Podučiven list za slovensko ljudstvo.

Naročnino sprejema vred-
 ništvo v Mariboru.

Rokopisi se ne vračajo,
 neplačani listi se ne
 prijemajo.

Oznanila se prijemljejo,
 plača za vrstico je 10 k.
 in za kolek 30 k.

„Poduk v gospodarstvu bogati deželo.“

Štv. 11.

V Mariboru 16. junija 1867.

Tečaj I.

Vabilo.

„Slovenski Gospodar“, ki tečas izhaja vsakih 14 dni, pride od 1. julija počenši po želji mnogih čitateljev vsak teden na svetlo. Prinašal bo v oni obliki kakor dozdej nauke o kmetijstvu, nove skušnje, ki delo polajšajo in korist povišajo, poprek se bo trudil, da bo slovenskemu kmetovavcu svetoval, kako si naj svoj težaven stan z umnim obdelovanjem vedno bolj in bolj popravi, da ne ostane za svojim nemškimi sosedom, ki se tudi v šolah in iz knjig in časnikov uči, da napreduje. Če ne napredujemo z sosedom, vtegne naše gospodarstvo pešati, moramo kos za kosom prodati, iz kmeta postane želar, iz želarja viničar, in sosed se širi, slovenske kmetije pa se pomikajo vedno dalje nazaj, kakor se vidi na mejah in poleg mest.

Premoženje ni samo prijetno, ampak daje tudi veljavo, zato imamo Slovenci z delom in naukom tudi tu napredovati. Pa ne samo v kmetijstvu, ampak tudi trgovini in obrtniji moramo napredovati. Revne prišelce včasih zavidamo, če se v kratkem med nami obogatijo, tudi nam je tista pot odprta, pohlevnost naša izvira le iz nevednosti, učimo se, nauk in znanje nam daje srčnost za enaka podvzvetja! Al tudi za kmetovavca je treba vedeti, kde in po čem on svoje pridelke lahko sproda in kde si naj boljše orodje kupi. Marsikteri še kaj pridelajo, pa ne ve, kako bi te pridelke prodal, kupci pridejo, med njimi — svet je že tak — tudi taki, ki na lasten dobiček več gledajo, kakor na poštenost. Tem napakam nasproti bo že tržna cena „Slovenskega Gospodarja“ kaj vredna, in mimo tega še marsikter nasvet koristil.

Naj bolj zanemarjeno pa je pri nas Slovenceh društveno življenje. Velike reči se dosežejo, če se več moči skupaj spreže. Zato ne bomo za naprej smeli reči: meni je vse prav, naj delajo kakor hočejo, jaz se ne vtikam rad v te reči, nočem pri srenji, ne pri okrajnem zastopu, ne pri volitvah v deželni zbor itd. nič imeti opraviti. Tako prihodnjič slovenski gospodar ne bo smel več reči. Kdor plačuje, mora v ustavni državi tudi marati za to, kamor se denar obrača, in da se vedno več plačeval, mora se deležiti pri društvih in da se more, se mu je treba učiti. V ta namen bo „Slovenski Gospodar“ razkladal tudi srenjske, okrajne, deželne in državne zadeve in narodne stvari, da se pogled slovenskega gospodarja širi in da bode v ustavni državi ustaven državljan t. j. ne samo plačeval ampak tudi račune stroškov pregledoval.

Medsobna podpora bo nam svetovala napraviti si pokladnice ali kmetijskih posojilnic in drugih koristnih naprav: vse duševne in telesne moči bomo morali napeti, da pridemo naprej. In na poti napredovanja moramo imeti voditelja in posrednika, ki nam kaže, kako in kaj. Taki voditelji so nam časniki in posebno gospodarjem tukaj okoli naj bo naš

„Slovenski Gospodar“. Poleg kupice vina naj se bere „Slov. Gospodar“ po nedeljah v vsaki količkaj ukaželjni slovenski hiši in ukaželjna naj bo vsaka. Vsaj „Slovenski Gospodar“ ne bode samo suhoparen školnik, ampak prinašal bode tudi dopise in zanimive novice iz vseh krajev in še včasih kako smešnico in vganjko. Tri goldinarje na leto premore skoro vsak gospodar in česar se nauči za gospodarstvo in svet, to mu povrne naročnino z obilnimi obrestmi.

Cena mu bode zatoraj za celo leto z poštnino vred, ali pošiljanjem na dom	3 fl. — kr.
za pol leta	1 „ 50 „
in za 1/4 leta	— „ 80 „
Brez pošiljanja na dom pa za celo leto	2 „ 50 „
za pol leta	1 „ 30 „
za 1/4 leta	— „ 62 „

Prosimo zatoraj vse častite naročnike, kateri so se na celo leto naročili naj nam blogovolijo še poslati za drugo polletje 50 kr. one pa, kateri so samo na 1/2 leta naročeni, naj še nam dalje zvesti ostanejo in za drugo polletje blagovolijo poslati 1 fl. 50 kr.

Postava o narodnosti

mora imeti za svoj cilj in konec: Medsobno zavarovanje, obstoj, in svoboden razvitek narodov, skratka ravnopravnost narodov. Kakor pri osebi postava omeji okrožje pravic in reče: to smeš ono ne smeš, ono je že pravica sosedova in bližnjega, tako mora tudi postava o narodnosti izreči, kaj kateri narod sme storiti, da ne žali pravic drugega naroda.

Poglejmo malo v zgodovino, kako se je proti temu načelu in pravilu grešilo do najnovejšega časa zoper narod slovenski, pogled bo kratek in bo jasno izrečeno načelo. Stajersko n. p. je bilo nekdanj vse slovensko, Slovenci so segali celo do Donave in sred Bavarskega (Baiern). Mimo drugih slovenskih imen mest, trgov, vesi, gor, rek, potokov, oseb, ki so se v mnogem številu ohranila, so že imena Windisch-Garsten in Windisch-Matrei, prvo na Avstrijskem, drugo na Tirolskem živi in govoreči spominki in spominjajo, da so tam nekdanj Slovenci bivali, ravno tako kakor sedaj postavim Windisch-Büchel znamenjuje slovenske hribe, t. j. kraje, kder Slovenci bivajo. Slovencem dela mejo za zdaj na zahodu Soča (razun nekterih vesi unstran), v severu in vzhodu spodnja Zilska dolina, Belak, Celovec, Labod, Ernavš, Radgona in sv. Gothard. Od 7. do 11. stoletja pak so Slovenci še bivali po celem Štajerskem, Koroškem, Solnograškem v Avstrijskem pod Donavo, kakor Šafarik to dokazuje v svojih slovanskih starozitnostih II. 329 do 348, in so se na Ogerskem pred prihodom Madjarov prej ko ne neposredno dotikali Slovakov in Srbov. Kako so se tedaj ti in toliki Slovenci ponemčevali? Nekoliko po naključju, nekoliko po naklepu. Po naključju toliko, kolikor je nesrečni naval divjih Hunov in Avarov in drugih divjakov slovensko zemljo prebivavcev izpraznil in jo za tujo naselitev činil sposobno, po naklepu pak, ker so nemški vladarji nemški življ bezozirno širili in povekševali tudi po obljudenih slovenskih krajih.